

EXAMINING PHYSICS TEACHERS' VIEWS ABOUT CONTEXT BASED LEARNING APPROACH

Medine Baran^{*1}, *A.Kadir Maskan*¹, *Mukadder Baran*², *Azmi Türkan*³

¹Dicle Üniversitesi, 21280, Diyarbakır, Türkiye

²Hakkari Üniversitesi, 30100, Hakkari, Türkiye

³Siirt Üniversitesi, 56100, Siirt, Türkiye

*medabaran@gmail.com

The present study aimed at examining the views of secondary school physics teachers about context-based learning approach. The participants of the present study were 145 secondary school physics teachers (72 female and 73 male) working in different cities from the seven geographical regions in Turkey. All the participants were determined based on their accessibility at the time of the study. In the study, the Scale for Teachers' Views about Context-Based Learning Approach was used as the data collection tool. The scale was tested for its reliability and validity prior to its application to the research sample. First, the preliminary form of the scale made up of 42 items prepared by the researchers was applied to a total of 150 physics teachers from several secondary schools. As a result of this pilot application of the 42-item scale developed by the researchers, the total number of items was decreased to 19 in line with the views of experts from the related field and from the field of measurement and evaluation. The research data collected via the scale were analyzed using frequencies and percentages with the help of the package software of SPSS 20. At the end of the study the percentages were determined regarding the physics teachers' levels of agreement with the items in the scale related to context-based learning approach.

Key words: Context based learning, Physics teachers, Views

FİZİK ÖĞRETMENLERİNİN YAŞAM TEMELLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Yapılan bu çalışmada orta öğretim kurumlarında görev yapmakta olan fizik öğretmenlerinin yaşam temelli öğrenme yaklaşımına yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yapılan bu araştırmanın katılımcılarını Türkiye'nin yedi bölgesinde çeşitli illerden olmak üzere toplamda 145 (Kadın:72 Erkek:73) orta öğretim fizik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada yer alan katılımcılar ulaşılabilirlik durumuna göre belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen yaşam temelli öğrenme yaklaşımına yönelik görüş anketi kullanılmıştır. Bu ölçek araştırmada kullanılmadan önce bir ön çalışma ile güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları yapılmıştır. Öncelikle araştırmacılar tarafından hazırlanan 42 maddelik yaşam temelli öğrenme yaklaşımı görüş anketi ön uygulama formu çeşitli orta öğretim kurumlarında eğitim görmek çalışmakta olan 150 lise fizik öğretmenine uygulanmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen 42 maddelik anket yapılan pilot çalışma sonucunda araştırmacılar, alan eğitimi ve ölçme değerlendirme uzmanlarının incelemesi sonucunda 19 maddeye düşürülmüştür. Araştırma sonunda elde edilen veriler SPSS 20 Paket programında frekans ve yüzde analizleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonunda katılımcı fizik öğretmenlerinin yaşam temelli öğrenme yaklaşımı ile ilgili ifadelerle en yüksek oranda katılım (kesin katılıyorum ve sadece katılıyorum), kararsız kalma veya katılmama (kesinlikle katılmıyorum ve sadece katılmıyorum) yüzdeleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Temelli Öğrenme, Fizik Öğretmenleri, Görüş

1. Giriş

Bilimsel bilginin büyük bir hızla arttığı bir çağda yaşamaktayız. Bu kadar bilginin nitelikli bir şekilde öğrenenlere aktarılması ve öğrenenlerde bu bilgilerin kalıcı olmasını sağlamak, günümüzde eğitim alanlarındaki problemlerin başında gelmektedir. Bu nedenle çağın getirilerini de kullanarak özellikle teknoloji başta olmak üzere çeşitli yöntem ve teknikler kullanılarak bilginin artık bir depoda tutulması değil günlük yaşama uygulanması temel amaç haline gelmiştir. Bu bağlamda öğrenme ortamlarında birçok öğrenme yaklaşımı uygulanmış ve uygulanmaya devam edilmektedir. Bunlardan biri de son zamanlarda oldukça sık tercih edilen yaşam temelli öğrenme yaklaşımıdır. Yaşam temelli öğrenme yaklaşımı ile öğrencilere aktarılan bilimsel bilgi günlük yaşam ile pekiştirilerek ya da bağlantı kurularak verilmektedir. Böylelikle öğrenci gerçek yaşamdan yola çıkarak merkezde yer almakta ve bilimsel kavramları anlamlı bir şekilde zihninde yapılandırabilmektedir. Bu yaklaşım sayesinde öğrenciler bilimsel bilgiyi pratiğe dökme ve bilimsel bilginin günlük yaşamındaki kullanılabilirliğine

ilişkin bağlantılar kurma becerilerini de kazanmaktadır. “Fen eğitimi derslerinin amaçları arasında gerçek dünyada olan olaylara karşı tahminleri test etmek de bulunmaktadır. Eğer ders etkinliklerinde konu bilgisinin yaşam içindeki yerine vurgu yapılırsa, öğrenciler gerçek dünya olayını anlamlandırmaya ihtiyaç duyarlar”[1]. Bilindiği gibi Türkiye’de 2007 yılından itibaren lise fizik ders müfredatı yaşam temelli öğrenme yaklaşımı baz alınarak düzenlenmiştir. Günlük yaşamın her alanında karşı karşıya kaldığımız fizik ders içeriklerinin yaşam temelli öğrenme yaklaşımı uygulamalarına son derece uygun olduğu düşünülmektedir. Fakat özellikle PISA gibi uluslar arası sınavlarda öğrencilerimizin fen okur yazarlığı seviyeleri göz önüne alındığında[2], Türkiye’de eğitim kurumlarında yürütülen fizik derslerinin yeteri kadar verimli olmadığı söylenebilir. Öğrenme ortamlarındaki faktörler düşünüldüğünde, yaşam temelli öğrenme yaklaşımına göre düzenlenmiş olan fizik derslerini yürüten öğretmenlerin yaklaşımlarının uygulamaların ne kadar sağlıklı bir şekilde yürütüldüğüne dair fikir verebileceği düşünülmektedir. Bu düşünce ile yapılan bu çalışmada orta öğretim kurumlarında görev yapmakta olan fizik öğretmenlerinin yaşam temelli öğrenme yaklaşımına yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Öğrenme ortamının en önemli bileşenlerinden biri olan öğretmenlerin yaşam temelli öğrenme yaklaşımına yönelik görüşlerinin ne yönde olduğu, hangi görüşlerde daha çok yoğunlaşmanın olduğu durumunun tespit edilmesinin, bu yaklaşıma göre düzenlenmiş fizik derslerinin daha nitelikli bir şekilde yürütülmesine yönelik çözüm önerilerinin sunulmasında kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Yöntem

2.1. Katılımcılar

Yapılan bu araştırmanın katılımcılarını Türkiye’nin yedi bölgesinde çeşitli illerden olmak üzere toplamda 145 (Kadın:72 Erkek:73) orta öğretim fizik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada yer alan katılımcılar ulaşılabilirlik durumuna göre belirlenmiştir.

2.2. Veri Toplama Araçları ve Analiz

Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen yaşam temelli öğrenme yaklaşımına yönelik görüş anketi kullanılmıştır. Bu ölçek araştırmada kullanılmadan önce bir ön çalışma ile güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları yapılmıştır. Öncelikle araştırmacılar tarafından hazırlanan 42 maddelik yaşam temelli öğrenme yaklaşımı görüş anketi ön uygulama formu çeşitli orta öğretim kurumlarında eğitim görmek çalışmakta olan 150 lise fizik öğretmenine uygulanmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen 42 maddelik anket yapılan pilot çalışma sonucunda araştırmacılar, alan eğitimi ve ölçme değerlendirme uzmanlarının incelemesi sonucunda 19 maddeye düşürülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan yaşam temelli öğrenme yaklaşımına yönelik görüş anketi, “tamamen katılıyorum”, “katılıyorum”, “kısmen katılıyorum”, “katılmıyorum”, “hiç katılmıyorum” tepki seçeneklerinden oluşmaktadır. Araştırma sonunda elde edilen veriler SPSS 20 Paket programında frekans ve yüzde analizleri kullanılarak analiz edilmiştir[3].

3. Bulgular

Araştırmanın sonunda elde edilen veriler analiz edilmiştir. Bu bölümde araştırmada yaşam temelli öğrenme yaklaşımı ile ilgili ifadeler en yüksek oranda katılan (kesin katılıyorum ve sadece katılıyorum), kararsız kalan veya katılmayan (kesinlikle katılmıyorum ve sadece katılmıyorum) fizik öğretmenlerinin yüzdelerine yer verilmiştir. Araştırmada dikkat çekici bir bulgu olarak araştırmaya katılan fizik öğretmenlerinin %91'i (%37: kesinlikle katılıyorum, %54: katılıyorum) yaşam temelli öğrenme yaklaşımını yararlı bulduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerin %67'si (%23: kesinlikle katılıyorum, %44: katılıyorum) yaşam temelli öğrenme yaklaşımında öğretmene öğrenciden daha çok sorumluluklar yüklediği ifadesine katılmışlardır. Bu yüzdeliğin dışında kalanlar bu ifadeye kararsız kalmış veya katılmamıştır. %89 (%36: kesinlikle katılıyorum, %53: katılıyorum) gibi yüksek bir oranla katılımcı öğretmenler yaşam temelli öğrenmenin öğrencilerin yaratıcılığını geliştirdiği ifadesine kesin ve kesin olmamakla beraber katılmışlardır. Araştırmaya katılan fizik öğretmenlerinin %40'ı yaşam temelli öğrenme yaklaşımının bütün öğrenciler için uygun olmadığı görüşüne sadece katıldıkları görülmektedir. Katılımcıların % 50'si ise yaşam temelli öğrenme yaklaşımının fizik öğretiminde gereği olmadığı görüşüne katılmadıkları tespit edilmiştir. Yaşam temelli öğrenme yaklaşımının öğrenciler arasındaki etkileşimi olumsuz etkilediğine dair ifadeye katılımcılar % 49 ile katılmamışlardır. Araştırmaya katılan fizik öğretmenleri % 82 (%32: kesinlikle katılıyorum, %50: katılıyorum) gibi bir oranla yaşam temelli öğrenme yaklaşımı ile elde edilen bilgilerin kalıcı olduğu görüşüne katılmışlardır. Bununla beraber katılımcı öğretmenler, yaşam temelli öğrenme yaklaşımının öğretmenler tarafından tercih edilmediğine ilişkin görüşe %44'lük oranla katılmamışlardır. Araştırmada yaşam temelli öğrenme yaklaşımının amacına uygun uygulandığı görüşüne katılımcıların diğerlerine oranla en çok kararsız kaldıkları ve bu oranın % 31 olduğu görülmektedir. Yaşam temelli öğrenme yaklaşımının fen alanlarına daha uygun olduğu görüşüne katılımcılar %51, sosyal alanlara daha uygun olduğuna ise %42'lik oran ile katılmışlardır. Katılımcılar %40 gibi oranla yaşam temelli öğrenme yaklaşımının diğer yöntemlere göre daha zor uygulandığını ifade etmişlerdir. Dikkat çekici bir bulgu olarak, yaşam temelli öğrenme yaklaşımının uygulanması için yeterli alt yapının olmadığı ifadesine önemli oranda katılımın olduğu saptanmıştır. Yine üniversiteye giriş sınavlarının yaşam temelli öğrenme yaklaşımının verimliliğini azalttığına dair ifadeye katılımın yüksek olduğu görülmüştür (%30: kesinlikle katılıyorum, %32: katılıyorum). Yaşam temelli öğrenme yaklaşımında teknoloji kullanımının gerekliliğine dair ifadeye katılımcı öğretmenlerin %47 gibi bir oranla sadece katıldıkları görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam temelli öğrenme kapsamındaki projelerin öğretmenlerin çok zamanını aldığına ilişkin ifadeye %37'lik bir oranla sadece katıldıkları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan fizik öğretmenleri meslektaşlarının yaşam temelli öğrenme ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarına dair ifadeye %39'lük oranla katılmışlardır. Yine katılımcı öğretmenler sınıf mevcudunun fazla oluşunun yaşam temelli öğrenme yaklaşımı uygulamalarını olumsuz etkilediğini % 35 gibi bir oranla ifade etmişlerdir[4-9].

4. Sonuç

Araştırmadan elde edilen bulgulardan hareketle katılımcı öğretmen adaylarının yaşam temelli öğrenme yaklaşımını genelde yararlı bulduklarını, öğrenciyi geliştirebileceğini ve kazanılan bilgilerin kalıcı olduğu gibi ifadeler yüksek oranda katıldıkları görülmektedir. Araştırmada yaşam temelli öğrenme yaklaşımının amacına uygun uygulandığı görüşüne katılımcıların diğerlerine oranla en çok

kararsız kaldıkları, yaşam temelli öğrenme yaklaşımının uygulanması için yeterli alt yapının olmadığı ifadesine önemli oranda katılımın olduğu saptanmıştır. Yine öğrenme ortamlarındaki sınıf mevcudunun fazla oluşunun ve üniversiteye giriş sınavlarının yaşam temelli öğrenme yaklaşımının verimliliğini azalttığına dair ifadeler katılımın yüksek olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan fizik öğretmenlerinin görüşlerinden yola çıkarak Ortaöğretim fizik müfredatında uygulamada olan yaşam temelli öğrenme yaklaşımının uygulamalarında çeşitli sıkıntıların olduğunu söylemek mümkündür. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlerin söz konusu görüşleri dikkate alınmasının ve gerekli denetimlerin yapılmasının yaşam temelli öğrenme yaklaşımının uygulamalarındaki aksaklıkların giderilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın sonuçlarından hareketle öğretmenlerin yaşam temelli öğrenme yaklaşımına yönelik görüşlerinin nedenlerini inceleyen bir çalışma yapılabilir.

Kaynakça

- [1] Sadi Yılmaz, S., Othan, O.,& Cantimur, E. (2014). Yaşam Temelli Öğrenme Yaklaşımına (YTÖY) Göre Elektrik, Madde Ve Isı Konularının İşlenmesinin Öğrenci Başarısına Etkisi Kafkas Üniversitesi, e – Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi, 1(3), 41-49.
- [2] OECD (2015). http://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/05/150513_oecd_egitim_rapor
Alıntılanma tarihi: 12.10.2015.
- [3] Başaran, İ. Ethem (2013), Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- [4] Bayraktar, Faruk (1984), İslam Eğitiminde Öğretmen-Öğrenci Münasebetleri, İstanbul, ss. 156-158.
- [5] Can, Niyazi (2004), Sınıf Yönetimi, Sınıfta Bir Lider Olarak Öğretmen, Pegem A Yayınları, Ankara, s. 136-137.
- [6] Celep, Cevat (2008), Öğrenme Ortamı olarak Okul ve Sınıf, Eğitime Bakış Dergisi, Ankara, s. 7.
- [7] Jarvis Finger-Barry Bamford (2010), Sınıf Yönetimi Stratejileri Öğretmen Kılavuzu (Çev.Turgut Karaköse), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s. 3, 168.
- [8] Öztürk, Bülent (2005), Sınıf Yönetimi (Editör: Emin Karip), “Sınıfta İstenmeyen Davranışların Önlenmesi ve Giderilmesi”, Pegem A Yayınları (5.Baskı), Ankara, s. 179-180.
- [9] Turan, Selahattin, (2004), Sınıf Yönetimi (Eğitimle İlgili Temel Teori ve Yaklaşımlar), Pegem A Yayınları, Ankara, s. 10.